1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
УНСоюз: HENDERSON 5-0740
Тел.: в Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 183. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ВЕРЕСНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 26, 1963 No. 183. VOL. LXX.

КЕННЕДІ ЗАКЛИКАЄ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЛЮДСЬКИХ І ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Дюлут, Міннесота. — В першому дні своєї п'ятиденної поїздки по 11-ох стейтах, у вівторок 24-го вересня президент Кеннеді відвідав Мілфорд в Пенсилвенії, Дюлут в Міннесоті та Ешленд й острів Апостел у Висканси́ні, виголошуючи промови, в яких говорив про ощадну господарку природними ресурсами країни та обіцяв, що ним очолюваний уряд дбатиме про використання всіх людських ресурсів на те, щоб збільшити й приспішити ріст економіки країни. В Міннесоті Департамент Рільництва влаштував конференцію в справах землі і людей на площі Міннесотського університету, і там промовляв Президент до 5 000 осіб. Він сказав, що „ціллю уряду є повне затруднення безробітних то повне використання природних багатств цієї країни". В районі над Великими Озерами є двічі більше число безробітних, як в цілій країні. Тому уряд хоче зліквідувати такий стан за допомогою таких засобів: 1) Перевиховання й перешкіл робітничих сил, щоб вони могли дістати працю; 2) Збільшити федеральну допомогу районам, в яких є „хронічне безробіття"; 3) Уряд старається, щоб ще в цьому році Конґрес ухвалив закон про публічні роботи, в яких могли б дістати працю ті, що є безробітні; 4) Уряд плянує зорганізувати Консерваційний Корпус Молоді і приспішити здійснення програми розвитку сільських районів. Президент згадав і про те, що уряд плянує федеральну допомогу школам та науці й технології і пропонує зменшити прибуткові податки. Білий Дім заявив був, що ця подорож Президента є „неполітична", бо Кеннеді говоритиме про розвиток і опіку над природними ресурсами країни, але вже в першому дні виявилося, що Президент порушував і політичні справи та хвалив тих демократичних конґресменів і сенаторів, які стараються про перевибір в 1964-му році в цих трьох стейтах: Пенсилвенії, Міннесоті і Висканси́ні. І так в Міннесоті Президент хвалив присутніх там сенаторів Гюберта Гомфрі, Юджіна МекКарті та конґресмена Джана Блетніка. Президент відлетів 24-го вересня о год. 11:30 перед полуднем з Білого Дому гелікоптером на летовище Андрю в Мериленді, звідки поїхав літаком до Нюбурґу, Н. Й., щоб звідтам літаком дістатися до Інституту Консерваційних Студій ім. Пінчота в Місфорді, Па. З Мілфорду Президент поїхав до Дюлуту в Міннесоті та до Висканси́ну до Ешленду й на острів Апостел. Президент має відвідати 11 стейтів: Пенсилвенію, Міннесоту, Висканси́н, Північну Дакоту, Вайомінґ, Монтану, Вашинґтон, Неваду, Юта, Каліфорнію. Президентів пресовий секретар П'єр Салінґер не згадував нічого про те, що Президент порушуватиме і політичні проблеми, бо головною ціллю цієї подорожі є інспекція водних інсталяцій та різних консерваційних проєктів в тих стейтах. Преса підкреслює, що Кеннеді в 1960 році дістав тільки 42 електорські голоси на всіх 124 в тих 11-ох стейтах, які він тепер відвідує. В тих стейтах демократи перевибирають поважніше число сенаторів і конґресменів, і поїздка Президента вже тепер підтримує цих демократичних кандидатів. В суботу 28-го вересня Президент мав вернутися до Вашинґтону, якщо не вирішить залишитися в Палм Бічі в Каліфорнії на неділю.

Урядова комісія досліджує шкідливість куріння тютюну

Вашинґтон. — Представники Крайового Інституту поборювання пістряка починають критикувати окрему Комісію при Головному Лікареві за те, що вона досі не оголосила висліду своєї праці про те, чи куріння цигарок є шкідливе для здоров'я. Цю Комісію найменував президент Кеннеді 15 місяців тому в 1962-му році і заповів був тоді, що вона оголосить висліди своєї праці ще в 1962-му або в 1963-му році. Тепер Уряд Здоров'я повідомляє, що висліди не будуть оголошені швидко, і що можливо це станеться аж в 1964-му році. Фахівці від недуги пістряка глузують із тієї Комісії і кажуть, що вона „досліджує, чи земля є кулею чи плоскою, шукаючи доказів і на одне і на друге, а також на те, що земля має форму грушки". Ця Комісія все знайде ще щось, щоб досліджувати, бо боїться оголосити всім загально відому правду, яку оприлюднила в березні 1962 року Королівська Лікарська Колеґія в Лондоні, стверджуючи, що куріння тютюну спричиняє пістряк легенів. Каліфорнійський Уряд Здоров'я ствердив це саме в літі ц. р., кажучи, що курці двох пачок цигарок денно 25 разів скоріше можуть занедужати на пістряка легенів, як некурці, а курці однієї пачки — 14 разів. Той сам Уряд Здоров'я ствердив, що два рази більше курців вмирає на недугу серця, як некурці. Взагалі курці нездужають частіше на різні інші хронічні недуги як некурці. Пістряк легенів поширюється одночасно зі збільшенням числа курців. Урядова Комісія в справі куріння знає, що її заява про шкідливість нікотини в цигарках матиме великий вплив на американських курців, і тому діє дуже обережно.

В АМЕРИЦІ

● **Специяліст від перепису населення** Волтер П. Голлман стверджує, що кожного року до Каліфорнії прибуває коло 700,000 осіб, щоб там постійно замешкати, але одночасно понад 300,000 річно залишає той стейт, втікаючи до інших стейтів ЗДА.

● **Представник Тютюнового Інституту** Джордж В. Аллен заявив, що ще треба вивчати, чи дійсно куріння тютюну спричинює недуги пістряка і серця. Він не вірить тим лікарям, які твердять про те, що тютюн шкідливий для здоров'я людини, і тому треба б припинити, або принаймні обменшити куріння цигарок.

● **В Палатній Підкомісії Видатків** ствердили, що три колишні президенти ЗДА Герберт Гувер, Д. Д. Айзенгавер та Гаррі С. Труман коштують федеральну скарбницю $ 300,000 річно. Вони дістають емеритури по дол. 25,000 річно, що робить дол. 75,000, а крім того витрати на втримання бюра для кожного із колишніх президентів мають виносити дол. 225,000.

● **Промову президента Кеннеді** в Об'єднаних Націях в дні 20-го вересня два сателіти передавали до Европи й Африки. Телстар передавав промову до европейських телевізій, а Інформаційна Аґенція ЗДА передавала цю промову за допомогою сателіта Синком до Ніґерії в Африці, звідки її передавали до інших африканських країн.

● **З уваги на теперішню сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй**, на яку приїхало і далі приїздить багато делеґатів, журналістів і обсерваторів з цілого світу, зокрема з Африки і Азії, посадник Ню Йорку Роберт Ваґнер проголосив заклик до мешканців міста, щоб вони йшли на руку делеґатам та виявляли їм свою приязнь. У Ню Йорку було вже багато прикрих для американського Уряду інцидентів, коли муринські делеґати стрічались з відмовою у винаймі помешкань чи кімнат у готелях.

Державний секретар Раск конферує в Ню Йорку з закордонними міністрами

Об'єднані Нації. — У цьому тижні державний секретар Дін Раск переводить безперервно наради з міністрами закордонних справ різних країн, що з'їхались сюди на сесію Генеральної Асамблеї ОН. Важливу конференцію він перевів з еспанським міністром закордонних справ Фернандо Марія Костелляй Маізом у справі продовження американсько-еспанського договору з-перед 10-х років про користування морськими й летунськими базами в Еспанії, збудованими коштом 500 мільйонів дол. Цей договір вигасає саме цього тижня. Півроку передбачено на переговори, а коли б вони не довели до успіху, та американсько-еспанська військова співпраця закінчилась би в березні 1965 р. Загально передбачають відновлення того договору в близькому часі. Еспанія хоче тіснішої співпраці з Америкою та НАТО, але соціялістичні уряди скандинавських країн — Данія і Норвегія — противляться прийняттю Еспанії до НАТО. З ірляндським міністром закордонних справ Франком Айкеном Раск обмірковував залишення надалі міжнародного війська ОН в Конґо. З міністрами Коста Ріки, Ґватемалі, Гондурасу, Нікараґви, Панами й Ель Сальвадора Раск нараджувався над протидіянням комуністичній загрозі збоку Куби Кастра. Під кінець цього тижня Дін Раск почне наради з британським міністром закордонних справ лордом Гюмом задля підготови до конференції з Андреєм Громиком, що почнуться наступного тижня.

МекНамара і ген. М. Тейлор прибули до Південного В'єтнаму з важливою місією

Сайґон. — Секретар оборони Роберт МекНамара і голова шефів об'єднаних штабів ген. Максвелл Тейлор прилетіли з своїм почотом в минулий вівторок 24 вересня до Південного В'єтнаму у важливій місії, що має вирішити дальшу політику Америки у відношенні до тієї країни. На летовищі стрінули їх амбасадор Генрі Кебот Ладж з членами амбасади, шеф південно - в'єтнамської армії ген. Тран Ван Дон і інші цивільні урядовці та високі військовики. Ген. М. Тейлор був у Південному В'єтнамі два роки тому. В міжчасі здійснено його військові рекомендації, але не переведено соціяльно-політичних реформ, що їх він поручав, як передумову успіху в боротьбі проти комуністичних партизанів. Мек Намара і ген. Тейлор мають перевірити, поскільки реакційний та репресійний характер режиму президента Нґо Дінг Дієма погано впливає на війну проти комуністичних партизанів. Всупереч частим повідомленням про воєнні успіхи, насправді комуністична партизанська армія зросла чисельно і станом свого озброєння та веде наступальні дії в ширшому об'ємі, як вела їх два роки тому. Америка дає Південному В'єтнамові кругло 500 мільйонів дол. річної допомоги і втримує на терені Південного В'єтнаму 15.000 війська, яке має здебільша вишкільний допоміжний характер. Активно заанґажовані у тамошній війні американські військові гелікоптери, якими перевозиться південно - в'єтнамських вояків на бойові відтинки.

Джансон домагається, щоб ЗДА стали прикладом для світу

Іст Ліверпул, Огайо. — Віце-президент Линдон Б. Джансон, промовляючи на прийнятті в Дні Джефферсона-Джексона, заявив, що провідне становище ЗДА в світі „не залежить тільки від їхньої сили, але і від того, чи ми даватимемо добрий приклад для решти світу". Віцепрезидент, як демократ, казав, що партія, до якої він належить, „видвигає окремі проблеми не тому, що ми їх боїмося, тільки тому, що маємо довір'я до себе і зможемо їх розв'язати". Економіка ЗДА стоїть дуже високо, але Джансон твердить, що американці не сміють спочивати на лаврах, бо треба ще важче працювати, щоб зменшити число безробітних. Те саме казав віце-президент і про американське шкільництво, яке мусить вишколювати американських дітей в тому дусі, що в цьому новому атомовому віці більшу вартість має якість, як кількість. Джансон згадав і про свою недавню подорож до Европи, де він відвідав Швецію, Норвегію, Фінляндію, Данію та Ісляндію, і де він ствердив віру в майбутність.

Новий командант Морської Піхоти плянує транспортувати моряків космічними ракетами

Вашинґтон. — Президент Кеннеді 24-го вересня найменував на команданта Корпусу Морської Піхоти генерала поручника Воллеса М. Ґріна, який обійме це становище від нового року, коли відійде на емературу теперішній командант Корпусу Морської Піхоти генерал Дейвід М. Шуй. Генерал поручник Ґрін заявив, що він вже тепер думає про те, щоб вжити космічних ракет до транспорту вояків морської піхоти на поле бою. На думку цього генерала при кінці 70-их років можна буде бойовий баталіон вояків навантажити на летовищі в Північній Керолайні та за 80 мінут перевезти ракетами на поле бою до Африки. Секретар фльоти Фред Корт, в бюрі якого генерал Ґрін відбував пресову конференцію, заявив, що варта взяти до уваги думку нового команданта Корпусу Морської Піхоти.

Тяжке становище Куби внаслідок компромісової совєтської політики

Вашинґтон. — Вашинґтонський співробітник щоденника „Ню Йорк Таймсу" Тед Шульц пише про те, що внаслідок компромісової політики Нікіти Хрущова у відношенні до Заходу погіршилося політичне становище комуністичної Куби. До цього спричинилося ще напруження між Москвою та комуністичним Китаєм, і Куба опинилася в політичній й економічній ізоляції, що легко може використати Вашинґтон. Фахівці кажуть, що Москва вже не вважає Куби за важливий чинник в політиці Західньої Півкулі, і Кастро турбується тим, щоб Москва не помирилася з Вашинґтоном в справі Куби, поза плечима кубинського диктатора, як це вже раз було в справі ракет на Кубі в 1962-му році. Кастро хотів би бути невтральним в спорі Москви з Китаєм. Ця зміна в політиці спричинала економічне погіршення на Кастровім острові та зліквідувала впливи Куби на деякі країни Латинської Америки.

● **Прогулянка 30-х совєтських комсомольців** по Західній Німеччині закінчилась прикрим для них інцидентом: один із них, Владімір Шурін, звернувся до поліції в Кольонії (Кельні) з просьбою дати йому політичний азиль, арґументуючи, що він хоче жити в країні, де шанують людину за її ділами, а не за її переконаннями. Тоді решта тих видатних, партією дібраних комсомольців, наляклася і рішила перервати дальшу подорож по Німеччині.

Франція пропонує атомову співпрацю з ЗДА й Британією

Париж. — Мішель Габіб Дельонкль, французький державний секретар (віце-міністер) закордонних справ виступив на Европейській Раді — політичній організації, створеній у зв'язку з прийняттям Німеччини до НАТО — проти заяви британського міністра Едварда Гіта, який поручав протидіяти поширенню на нові країни атомової зброї. Дельонкль боронив право Франції до власної суверенної атомової зброї, яка лежить також в інтересах цілої Европи, призначена для оборони Европи. Тому він твердив, що Франція, осягнувши власну атомову потугу, буде ділити відповідальність за безпеку Европи з Америкою та готова до тіснішої співпраці з Британією, якщо Британія усвідомить, що її місце в Европі. Зате названий британський міністер поручав дальше наближення між Заходом і СССР, допускаючи, наприклад, пропоновані Совєтами військові стежні станиці в Західній і Східній Німеччині та підписання пакту неаґресії між НАТО і Варшавським пактом. Французький міністер противився цьому, звернувши увагу, що політика ЗДА у відношенні до СССР базується на „оптимістичній оцінці совєтських інтенцій", якої — казав він — Франція не поділяє.

В дебатах Генеральної Асамблеї ОН чути відгуки спору Москви й Пейпінґу

Об'єднані Нації. — На Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй відбувається тепер генеральна дебата, як на початку кожної сесії Асамблеї. В минулий понеділок 23 вересня речники Югославії і Чехословаччини використали нагоду для натаврування войовничої політики комуністичного Китаю у противенстві до „співіснувальної" мирової політики Совєтського Союзу, дармащо ніодин з них комуністичного Китаю за іменем не називав. Але Владимир Попович, голова комісії для закордонних справ в югославському парляменті, запевняв, що війна між капіталістичними та комуністичними країнами не є неминуча та що можна зберегти між ними мир — щось протилежне до того, що твердять китайські комуністи. Чех Вацлав Давід ще більше демонстрував свою підлеглість совєтському проводові та совєтській політиці, однаково щодо „мирної коекзистенції", як в атаках проти Західньої Німеччини та в прославлянні Куби Кастра. Однак той чеський комуніст твердив, що комуністичний Китай повинен сидіти в Об'єднаних Націях, замість представників „кліки Чіянґ Кайшека". Лібійський прем'єр Мохеддін Фекіні вимагав, щоб арабські втікачі з Палестини дістали право вернутися до своїх колишніх осель, себто до теперішнього Ізраїлю.

Польський кардинал Вишинський приїде до Америки

Варшава. — Польський кардинал Стефан Вишинський, на від'їздному з Варшави до Риму на Вселенський Собор, виявив, що він вже давно дістав запрошення від кардинала Кушінґа в Бостоні приїхати до Америки і те запрошення прийняв. Однак він не подав терміну, коли виїде до Америки. 62-літній кардинал Вишинський знаходиться в надзвичайно трудній і складній ситуації — стверджують закордонні обсерватори у Польщі — з одного боку борючись за право Католицької Церкви в комуністичній державі та, з другого боку, будучи приневоленим всетаки з отим комуністичним режимом співжити і співпрацювати. Тепер комуністичні правителі буцім-то роблять кард. Вишинському гіркі докори, що Ватикан не визнав, посередньо ані безпосередньо, польсько-німецького кордону на Одрі - Ніссі. Ватикан, очевидно, мусить рахуватися також з Західньою Німеччиною, яка цього кордону ще також не визнала. Кард. Вишинський заявив, що треба більше шанувати людину, як машину і права людини важливіші, як державні пляни на індустріялізацію. Такий підхід до індивідуума та його особистих прав суперечить — очевидно — комуністичній доктрині, яка підпорядковує людину державно - бюрократичній машині та комуно-партійній ідеології. Кардинал зокрема вказав на „першенство прав людини перед гігантськими фабриками, що їх будується під Варшавою і Краковом". Кардинал Кушінґ очікує кард. Вишинського не скоріше як за яких 2 роки.

Шах Ірану таврує реакціонерів і заповідає дальші реформи

Тегеран. — Іранський король (шах) Різа Палеві промовляв в минулий понеділок на великому селянському вічі в Боінзахра, у центрі минулорічному землетрусу, коли то згинуло коло 10.000 осіб, а 30.000 залишились бездомними. Коштом іранської держави і різних закордонних добродійних фондацій та допомог відбудовано знищені села. Шах підкреслив, що вислід минулотижневих виборів до нового іранського парляменту був затвердженням поступових реформ, що їх переводиться в Ірані, зокрема земельної реформи, звеличником якої є сам шах. Він таврував тих „архи - реакціонерів", які не послухали його — шаха — заклику, щоб великі земельні власники добровільно парцелювали свої мастки між селян, а чинили всякі трудноті, щоб ту реформу внеможливити. Шах запевняв, що реакційні елементи ніколи не вернуться до влади в Ірані. Міністр земельних справ ген. Езмаіль Ріяхі виявив, що поділено між селян землю вартости 80 мільйонів дол. Скористали з парцеляцій ґрунтів 225.000 родин, разом 1.200.000 осіб. Покищо розпарцельовано мастки тих землевласників які мали більше, як одно село. Надалі будуть парцелювати ті мастки, що перевищують 100 акрів в урожайних околицях та 500 акрів в піскових околицях.

Віра Селянська-Вовк найменована на професора Католицького університету

Ріо де Жанейро. — Д-р Віра Селянська, відома українська поетеса і белетристка, що виступає під літературним псевдонімом Віри Вовк, найменована з початком цього університетського року на професора Католицького університету Ріо де Жанейро. Д-р Віра Селянська живе постійно в цьому місті і досі була викладачем німецької мови і літератури в німецькому університеті. Її науковою спеціяльністю, як професора Католицького університету, буде далі німецька філологія. Найменування д-р Віри Селянської на професора вважають виявом признання бразилійських наукових кіл для її здібностей і знання. Крім своєї літературної праці вона зробила багато для популяризації українського імени в португаломовному світі, у співпраці з Оленою Колодій, видаючи португалькою мовою антологію української літератури і антологію українського оповідання.

СЕНАТ РАТИФІКУВАВ АТОМОВИЙ ДОГОВІР 80 ГОЛОСАМИ ПРОТИ 19

Сенатор Майк Менсфілд Сенатор Еверетт Дірксен

Вашинґтон. — Сенат ратифікував в минулий вівторок, 24-го вересня 1963, підписаний в Москві 5-го серпня ц. р. між ЗДА, Британією і СССР договір, що забороняє ядрові детонації у повітрі, під водою і в космосі. „За" ратифікацію висловилось 80 сенаторів, у тому числі 55 демократів і 25 республіканців, — „проти" було 19 сенаторів, у тому числі 11 демократів і 8 республіканців. Заля Сенату мала винятковий, давно непривичний вигляд: на залі сиділи 99 сенаторів і тільки одинокий сенатор Клер Енґл, демократ з Каліфорнії був неприявний, перебуваючи у шпиталі після недавньої операції мізку. Він заявив, що коли б був приявний, то голосував би „за". Для важности ратифікаційного голосування потрібні дві треті голосів Сенату, отож 66, — в даному випадку було на 14 голосів більше, як цього вимагала ратифікаційна процедура. До успіху ратифікаційної процедури причинилось багато моментів, не тільки по суті арґументів, але й тактичних, у приєднуванні сенаторських голосів. І так, пригадує преса, 11 серпня ц. р. президент Кеннеді написав листи до лідерів сенатської більшости і меншости, демократичного сенатора Майка Менсфілда і республіканського сен. Еверетт МекКінлей Дірксона, і в тих листах відповів на низку сумнівів та застережень, що їх зголосили були в ході дебат критики атомового договору. Між іншим, Президент рішуче ствердив, що той договір не забороняє вжити атомову зброю у випадку війни, —цей острах висловив був кол. през. Д. Д. Айзенгавер. Цей лист Президента багато допоміг у ратифікації договору. Так само дуже допоміжною стала постава лідера республіканської меншости в Сенаті, згаданого сенатора Дірксена, який переконав був багатьох нерішених республіканських сенаторів у користь договору. До успіху голосування причинився також чимало голова Комісії для закордонних справ, сен. Дж. В. Фулбрайт. Негайно після голосування переслано до Білого Дому офіційне повідомлення про ухвалу Сенату ратифікувати атомовий договір; тепер треба тільки підпису Президента на оригіналі того договору. У Москві 5-го серпня зладжено й підписано три ідентичні оригінали, які перебувають у Москві, Вашинґтоні і Лондоні. Для важности договору треба ще, щоб ратифікували його Совєтський Союз і Британія. У Совєтському Союзі ратифікацію міжнародних договорів переводить Верховний Совєт, який зійдеться в листопаді або грудні, але Президія Верховного Совєту може підписати його вже раніше, якщо захоче. Відомо, що Верховний Совєт є насправді декораційною установою, яка затверджує все, чого хоче кремлівська кліка і її теперішній речник Хрущов. У Британії атомовий договір мусить пролежати 21 день в палаті громад, яка зійдеться 24-го жовтня ц. р. Але тому, що обидві опозиційні партії — Партія Праці і Ліберальна — заявили вже свою згоду, то тамошня ратифікація не викликає сумніву. Формально ратифікація міжнародного договору залежить у Британії від підпису королеви, на внесення прем'єра. Дотепер приступили до атомового договору вже 102 держави, в часі від 8-го серпня ц. р. до 24-го вересня. Останньою була Ніґерія. Не приступили до того договору Франція, яка є в процесі творення власної атомової потуги і не захотіла вирікатися ядрових експериментів в повітрі, і — з тих самих причин — комуністичний Китай, який — зрештою — зробив із того атомового договору головний предмет спору з Совєтським Союзом. Не приступили до договору також комуністичні країни Північна Корея, Північний В'єтнам і Куба, які — видно — не хочуть своїм приступленням до договору наразити собі Комуністичний Китай. До цього договору прив'язують найбільше значення тому, що він є першим порозумінням Заходу з Москвою у важливішій міжнародній справі — від 1955 року, коли-то Совєти погодились на т. зв. державний акт у справі Австрії, що привертав їй неподільність і суверенність на базі невтральности. Вістка про ратифікування атомового договору знайшла президента Кеннеді на Стюартській летунській базі біля Нюбурґу в стейті Ню Йорк, де він зупинився був в дорозі до Мілфорду, де мав виголосити промову. Президент висловив велике вдоволення вислідом ратифікаційного голосування та заявив, що згода Сенату на атомовий договір „є кроком вперед на шляху до миру". Атомовий договір буде останнім з-посеред 1,196 міжнародних договорів, підписаних і затверджених З'єдиненими Державами впродовж її історії. Першим був договір з Францією з 6-го лютого 1778. Оригінальні документи всіх американських міжнародних договорів зберігається в окремій кімнаті Державного Департаменту.

У СВІТІ

● **В Австрії** керівна католицька Народна партія обрала на свого голову д-ра Йозефа Клявса, скинувши з цього становища канцлера д-ра Альфонса Горбаха. Цьому останньому його співпартійці закидали, що він, шукаючи співпраці з соціялістами у коаліційному уряді, був занадто податливий на вимоги соціялістів. Між іншим, австрійці озлоблені на уряд, що той, під натиском збоку соціялістів, не дозволяє на поворот до Австрії родині колишн. цісаря Карла, зокрема синові Оттонові, всупереч ухвалі суду.

● **Ахмед Бен Белла**, новообраний перший президент-прем'єр Альжиру, призначив новий уряд, в якому першим віце - президентом і водночас військовим міністром є його найближчий помічник полк. Хуарі Бумедієн. З отим новим урядом вийшла відразу неприємність, бо Рабах Бітат, призначений на третього віце-президента, заявив, що його раніше ніхто не запитував про згоду і він відмовляється, тим паче, що не хоче бути фіґурою без ніякого голосу і значення.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і мони orders виставляти на: "Svoboda"
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Ратифікація договору

Відразу після підписання атомового договору в Москві, 5-го серпня цього року було ясно, що Сенат цей договір ратифікує. В американському народі та його політичній еманації, якою є Конгрес, надто глибоко закоренилось почуття державного правопорядку, щоб доводити до державної кризи, яка постала б, якби Сенат здискредитував Президента і його Уряд, відмовивши згоди на підписаний ним міжнародний договір. Таку глибоку кризу пережила Америка після того, як Сенат відмовився був ратифікувати Версальський договір з 1919-го року, зладжений при частинній безпосередній участі тодішнього президента Вудро Вільсона. Особиста трагедія Вільсона і потрясення, що його зазнала тоді ціла країна, стали для наступників повчальним „мементо", щоб не повторювати такого експерименту. Ратифікування атомового договору є логічним наслідком всієї американської державно - політичної системи: вибравши Президента і довірившн йому місію скласти собі уряд і керувати долею країни, нарід мусить мати максимум довір'я до його політики і її окремих актів. Очевидно, це довір'я не є рівнозначне з „векслем ін блянко": для контролі дій Президента і членів його Уряду покликаний Конгрес.

Тому саме Конгрес проводив детальний, надзвичайно дбайливий і всебічний розгляд причин, які спонукали Уряд підписати договір про частинне припинення атомових детонацій, розгляд самого тексту договору і всіх можливих його наслідків. У ході того розгляду вислухано найповажніші голоси „за" і „проти". До голосів, що пролунали на об'єднаних сенатських Комісіях закордонній, військовій і атомовій, долучилися численні коментарі преси і різних громадян.

Нема сумніву, що на вислід остаточного голосування вплинули політичні причини, а не військові. Нема також сумніву, що на ратифікування договору вплинув факт, що Президент і його секретар оборони признали рацію тим військовим критикам, які вимагали гарантій для дальшого вдосконалювання атомової зброї і для найбільшої сторожкости, щоб не дати себе знову підвести, обманути й заскочити віроломством совєтському партнерові. Ратифікаційні дебати були пречистим відблиском найглибшого недовір'я до совєтського режиму та його керівників. Коли ж до ратифікаційного тексту не вставлено „застережень", пропонованих деякими сенаторами — щоб ратифікувати той договір щойно після відкликання Москвою совєтських військ з Куби і щоб підкреслити, що той договір не забороняє уживати атомової зброї у випадку війни, — коли відкинено ті поправки, то тільки тому, щоб не створювати надзвичайно незручної ситуації після того, як уже кругло 100 держав приступили до договору — без застережень.

Таким чином Сенат схвалив тезу Президента, що атомовий договір потрібний, як „промінчик світла серед темної ночі" сучасної міжнародної ситуації, і що той договір може допомогти, а нічому не пошкодить. Це гіпотетична теза, яка знайшла багато прихильників і багато противників. Остаточну її правдивість можна буде перевірити щойно по довшому часі, на основі дальшого розвитку міжнародних відносин. Фактом є, що підписання атомового договору негайно принесло деяку пільгу в напруженій донкраю міжнародній атмосфері. Але від пільги в атмосфері до розв'язання великих проблем, які є суттю холодної війни між Сходом і Заходом — велетенська віддаль. Покищо нема найменших познак, щоб ці проблеми можна було розв'язати, бо нема найменших познак, щоб від отого договору і від десятка йому подібних могла змінитися суть російського большевизму, наставленого на панування над світом.

Нові форми — ціль та сама

Заснований у 1955-му році в Східньому Берліні, як експозитура московського Комітету Державної Безпеки — КГБ, Комітет за повернення на батьківщину, змінював свою назву, чи пак шкуру, кілька разів. Після повної невдачі веденої цим комітетом репатріяційної акції, він, по двох роках „кипучої діяльности", змінив свою назву на Комітет за повернення на батьківщину і розвиток культурних зв'язків із співвітчизнянниками за кордоном. У 1963-му році цей комітет перетворився на заснований нібито за почином „громадських організацій" СССР Совєтський комітет для культурних зв'язків із співвітчизнянниками за кордоном. і виступає тепер як нібито зовсім нова і чисто совєтська установа із осідком у Москві, з якого буцімто й виходять дотеперішні органи Берлінського комітету „Голос родіни" і „Родіна" із зміненими тільки підзаголовками. Для пропаґандивного ефекту ці видання висилається масово із „Международного почтамта" у Москві за кордон на всі можливі адреси в закритих летунських ковертах, з виписаними рукою адресами одержувачів і самої нібито московської установи. Коли ж ближче приглянутися до цих видань, то видно кожному, що вони й далі друкуються в німецьких друкарнях Східнього Берліну, де Комітет за повернення існує під зміненою назвою, як „представництво Совєтського комітету". Друкується в Берліні і розсилається нібито з Києва із печаткою київського поштового уряду із зворотною . . . берлінською адресою також і „Вісті з України".

Не зважаючи на всі ці зміни, зміст і навіть вигляд цих каґебівських органів залишився той самий, що й був — штампований, нудний і непереконливий. Дістаючи цю східньоберлінську аґітку в московськім „опакованні", люди кплять собі із недолугих спроб КГБ підшиватися під нові форми й печатки.

Проте, совєтська розкладова робота серед національних еміґрацій не обмежується згаданими вище „комітетами" та їхніми „Голосом родіни" і „Вістями з України". Куди небезпечнішим є ведена з каґебівської централі і її експозитур по різних країнах конспіративна акція, спрямована на розклад і деморалізацію еміґрантських середовищ. Про цю акцію мало говориться й пишеться, проте вона йде безупину в різних напрямках і ділянках життя. Веде її московський КГБ з допомогою нових методів, пристосованих уже до „коекзистенційного" відпруження. Застосовуючи ці нові методи, большевицькі аґентури відмовляються від дотеперішніх обвинувачень, закидів та наклепів на адресу еміґраційних організацій і їхніх провідників, а натомість пробують закрадатися в довір'я еміґрантів підлещуванням, значить, виграванням на себелюбстві і славолюбстві окремих осіб. Щоб замаскувати цю підривну акцію і її цілі, вони творять окремі еміґраційні організації з патріотичними програмами і „культурними" зацікавленнями. Всередині цих організацій постають добре законспіровані комуністичні ячейки із завданням вести всю роботу і штовхати людей в потрібному напрямі. Видатну ролю в цій акції, зокрема в удержуванні „культурних" зв'язків, відіграють совєтські дипломатичні представництва через спеціяльних службовців для зв'язку із різними секторами діяльности таких чи інших національних еміґраційних організацій.

Нові методи й засоби підривної акції вже випробував КГБ серед мадярської та польської еміґрацій, як про це свідчать розкриті недавно афери в цих середовищах. Є багато даних на те, що в подібному напрямку працюють совєтські аґенти й серед української еміґрації, і тому за всіми підозрілими почипами й виступами треба уважно слідкувати, щоб завжди бути готовими не тільки їх виявити, але й спаралізувати.

ВИШКІЛ АМЕРИКАНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ

Американське громадянство час від часу відновлює дискусію над станом шкільництва, але ще не відважилося ґрунтовно оцінити шкільну систему і внести в неї конечні зміни, якщо висновки дискусії цього вимагатимуть.

В останніх роках американським шкільництвом зацікавився колишній президент Гарвардського університету, пізніше дипломат, що довгі роки перебув у Західній Німеччині, д-р Джеймс Браєнт Конент. Американське громадянство стурбувалося було станом свого шкільництва в 1959-му році, після того, як несподівано для західнього світу Москва випустила свого першого „Спутніка".

Тоді то побачили виховники й політики, що американські початкові і середні школи ставлять замалі вимоги своїм учням, внаслідок чого випускники середніх шкіл (гайскулів) переходять до університетів чи коледжів непідготовані як слід.

Того ж 1959-го року, д-р Конент, залишивши дипломатичну працю на пості Високого Комісара в Німеччині, видав книжку під заголовком „Американська середня школа сьогодні", в якій гостро критикував середнє шкільництво, домагаючись піднести його рівень і поширити навчальний матеріял так, щоб випускникам середніх шкіл не приходилося в коледжах „латати дірок", що їх не виповнили вони в гайскулах.

Треба признати, що в останніх роках американські середні школи значно поширили навчальний матеріял, так що пильні й сумлінні школярі мусять добре працювати, щоб опанувати шкільні програми. Але одночасно з підвищенням рівня навчання виявилося, що початковим і середнім школам недостає відповідно вишколених учителів.

І ось той самий д-р Конент видав цього року другу книжку про потреби американського шкільництва під заголовком „Вишкіл американських учителів".

Рецензуючи цю працю, співробітник „Ню Йорк Таймсу", фахівець - педагог Фред М. Гечінґер стверджував, що вона є „академічним динамітом" і такою ж „революційною" в ділянці вишколу вчителів, як була праця Абрагама Флокснера з 1910-го року про вишкіл лікарів у ЗДА та Канаді. Д-р Конент пише про низькі кваліфікації вчителів у ділянці педагогіки й методики навчання, про пересічність і обмеженість професорів, які підготовляють майбутніх учителів, про жахливий стан в учительських коледжах.

Не рекомендуючи жадного лікування нездорового стану шкільництва, автор вимагає драстичної операції. Школа — це вчитель, і коли вчитель не має потрібної підготови, то й найкраща реформа не допоможе шкільництву. Фред М. Гечінґер признає, що д-р Конент має слушність, коли пише, що в деяких учительських коледжах навчають філософії вчителі, які самі ніколи не студіювали філософії.

Учителі в коледжах, які навчають майбутніх педагогів, самі не уявляють, як виглядає праця в початковій або середній школі. Часто вони защеплюють своїм учням шкідливі методи, самі не маючи задовільного навчального пляну. Справу погіршує й те, що в багатьох випадках до вчительського фаху підготовляється недосить здібна для цього молодь.

Такий стан в учительських коледжах, але загальні коледжі та університети постачають тепер більше вчителів початковим і середнім школам, як учительські коледжі. Очевидно, що вони не можуть дати кращого вишколу майбутнім педагогам, як учительські коледжі.

Вишкіл учителів утруднюється ще й тим, що навчальні програми в усіх 50 стейтах ЗДА неоднакові. Правда, після 1959-го року стейтові освітні уряди підвищили вимоги при видаванні дозволів на навчання, але справа від того багато не покращала. І так, в коледжах збільшено число годин навчання чужих мов, але й тепер тільки в двох стейтах вимагають, щоб вчителі вільно тією мовою, яку вони мають викладати, розмовляли. У 48 стейтах, щоб мати кваліфікації на вчителя чужої мови, досить закінчити курси даної мови.

Наприкінці своєї 275-сторінкової книжки д-р Конент подає коледжам, університетам, шкільним радам і стейтовим виховним комісарам 27 рекомендацій, як ,на його думку, мають бути підготовлені майбутні вчителі, щоб могли вони з успіхом провадити в школах навчально-виховні процеси.

Можна бути певним, що праця д-ра Конента не пройде безслідно, — вона викличе гарячу дискусію вже хоч би й тому, що автор написав її на основі докладних студій, конферуючи із 400 групами вчителів у 16ох стейтах ЗДА, в Англії, Франції, Німеччині, Італії, Швайцарії та Японії.

Очевидно, рекомендації Конента не будуть негайно зреалізовані, бо в Америці нічого не переводиться без відповідних переслухань заінтересованих чинників, без всебічного обговорення проблеми. 5 000 примірників книжки д-ра Конента вислано до провідних педагогів ЗДА і до всіх тих установ, що займаються освітньо - виховною справою. Ширше громадянство зможе прочитати цю книжку аж в 1965-му році, коли вийде її популярне видання.

Сенат схвалив $47.3 більйона на оборону

Вашинґтон. — 24-го вересня Сенат голосами всіх 77-ох присутніх сенаторів призначив на оборону країни $47-339 707 000. Ця сума є на 228 мільйонів більша від того, що на оборону ухвалила Палата Репрезентантів ще у червні. Спільна конференція, складена з сенаторів і конґресменів, має узгіднити редакції обох законопроєктів. Цей військовий бюджет призначений на фінансовий рік, що закінчиться 30-го червня 1964 року. Але і сума, ухвалена Сенатом, є на 1.4 більйона менша від тієї, що її запропонував був уряд, який плянував видати на оборону $48 724 839 000. Треба пригадати, що минулорічний оборонний бюджет становив $48 350 000 000, і був рекордово високим під час миру. Були спроби зменшити видатки на оборону, але вони не вдалися і тоді всі присутні сенатори голосували, щоб приняти ту суму, яку запланувала їх Комісія.

Д-р М. Л-а

о. ІЗИДОР ВОРОБКЕВИЧ

(З нагоди 100-річчя виступу його на літературному полі і 60-річчя смерти)

Постать о. Ізидора Воробкевича знана в українській літературі ще під такими прибраними прізвищами: Демко Маковійчик, Морозенко, С. Волох, Семен Хрін, Данило Млака. Останнього псевдоніму поет вживав найчастіше. Властиво, цей псевдонім був частиною родового прізвища Воробкевичів, яке повністю звучало: Скульський-Млака де Оробко. Дід о. Ізидора змінив це довге прізвище на „Воробкевич".

Вужчою батьківщиною о. Ізидора була Буковина. Але поет, як то кажуть, не вийшов з крови й кости буковинської вітки українського народу. Був він сином українського священика - катехита черновецької гімназії. О. Ізидор тісніше зв'язався з українським населенням Буковини вже після закінчення богословських студій, коли був душпастирем у гірських парафіях. У той час (1861 - 1867) пізнав він життя буковинських гуцулів і вивчив українську мову. Інтеліґенція на Буковині в той час розмовляла здебільша по-німецьки. Тому то молодий Ізидор не міг винести належного знання української мови з батьківського дому, тим більше, що його батьки померли досить рано, і молодий хлопець виховувався у діда. Про перші свої вірші - думи в 1866-му році він писав:

„Знаю, що сі думи несовершенні і слабонькі; вже мужем, хотя я родом русин, по-руськи говорити, читати і писати почав-єм, я самоук. Потішу я ними декого з родимців, то від них лиш єдно прошу: недостатки поправити братньою любов'ю і — з наведених више причин — звинити (вибачити — М. Л-а)". (Твори Воробкевича — Руська Письменність, том І, стор. 402).

Народився Ізидор Воробкевич 5-го травня 1836-го року в Чернівцях. Там одержав початкову, середню і високу освіту. Закінчивши духовну семінарію і прийнявши свячення, став, як ми вже згадали, душпастирем у гірських селах Давидени і Руська Молдавиця. На той час припадає літературний дебют о. Ізидора Воробкевича: в літературному збірнику „Галичанин", що його видали у Львові 1863 року Я. Головацький і Б. Дідицький, надруковано його перші вірші під назвою „Думки із Буковини".

О. Ізидор мав не тільки поетичні здібності, але й музичні. Щоб поглибити своє музичне знання, перервав він 1867-го року душпастирювання і наступного року виїхав до Відня, де вступив до музичної консерваторії. Відбувши однорічний курс в консерваторії, о. Ізидор став викладати спів у черновецькій духовній семінарії, а від 1875-го року також і на теологічному факультеті нововідкритого університету. О. Воробкевич збагатив також українську музику поважною кількістю церковних і світських творів. Але ми лишимо музичну спадщину о. Воробкевича для музикознавців і обмежимося його літературною творчістю.

Ізидор Воробкевич був добре ознайомлений з творами Шевченка, Квітки, Падури, Куліша, Вовчка, Стороженка, Мордовця, Костомарова, Гоголя, Шашкевича, Могильницького, Устіяновича . . .

Не менший вплив мала на нього і українська народна творчість, а особливо пісні, з якими поет запізнався безпосередньо від народу або із збірників. Ось що пише про це о. Воробкевич:

„Я збирав і писав народні пісні-думи через близько п'ятнадцять літ, не знав я ні мук, ні трудів, лазив в низьку хатчину, під бідну солом'яну стріху, честував сліпого лірвака і, що чув, в музику складав і в книжки збирав. Збірники пісень М. Максимовича (Москва 1827 і Київ 1849), Жеготи Павлього, Вацлава з Олеська, Коципінського і другі менші збірнички пісень і пословиць народних, далі поезії Т. Падури, много від Куліша і ін., стоять у моїм невеличкім книжкоскладі за рядом, порох не припав їх, сто раз я читав їх, учився — і характер нашої народної пісні так серцю присвоїв, що лиш в тім тоні співати знає, і борше заніміє, як єго лишиться". (Твори, І, 404).

Літературну спадщину о. Ізидора Воробкевича можна поділити на три частини: віршові твори, оповідання і повісті, драматичні твори. Між віршовими творами, яких є понад тисячу, знаходимо багато лірики. Писав Воробкевич і епічні твори. Переважну частину творів становлять так звані думи, темою яких є події з козацької доби. В роках 1864 - 1868 Воробкевич оспівував у своїх думах воєнні пригоди гетьманів і визначніших козаків 16 і 17 сторіч („Мурашка"; „Скалозуб"; „Похід на море"; „Кифор і Гануся"; „Нечай").

Після повернення з Відня увагу Воробкевича прикувала історія балканських народів. Поштовх для цього дала російсько - турецька війна. Визначною поемою цього циклу є „Гостинець з Боснії". Сягав Воробкевич по теми і в старовинну історію. Писав під впливом Шевченкових „Неофітів" про Нерона і Клеопатру. Попри історичні теми використовував для епічних творів народні перекази і реальні події із життя гуцулів.

До багатьох своїх віршів о. Воробкевич написав музику. В 1893-му році сам він уклав список своїх віршів-пісень. Було їх 195. Багато пісень Воробкевича стали народними піснями. Для прикладу взяти б:

Сонце ся сховало
за високі гори,
Тихо все дрімає:
луг, дуброва, бори...

Або:

Ку-ку! Ку-ку — чути в ліску.
Ходім співаймо, радо витаймо
Божу весну!

Або:

Заграй, ти, цигане старий,
такої, як гадаю,
І грошей дам, вина ти дам
і всього, що лиш маю...

Не менше популярною є його пісня „Над Прутом у лузі", а „Зазвенімо разом, браття, пісеь воскресну і нову" ще й досі не сходить із програм національних свят.

Патріотична струна бринить у поезіях Воробкевича досить часто. Закликає вона земляків любити свій рідний край, не цуратися свого народу і своєї мови, працювати для народу і тим самим допомогти йому визволитися з неволі. Хто не пригадує собі із шкільних читанок оцих щирих і теплих рядків:

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
Тільки камінь має.

Перші оповідання Воробкевича припадають на час його перебування на парафіях. У 1865-му році написав він оповідання „Турецькі бранці". Сюжет для цього оповідання, яке було згодом двічі перероблюване, взяв з історичних переказів, і пристосувавши його до української бувальщини. Інші оповідання Воробкевича такі: „Вимуштруваний кінь"; „Олена"; „Месть чорногорця"; „Ідилія"; „Циганка"; „Амвросій Остапкевич".

Пробував Воробкевич сил і в повістях, як „Іван Мазепа і Василь Кочубей", але вийшла вона у нього слабше. Цю саму історичну тему використав він для історичної драми.

Драматичні твори Воробкевича можна поділити на три групи: побутові драми, історичні драми та оперети й комедії.

Побутові драми „Гнат Приблуда"; „Вбога Марта"; „Новий двірник" і „Блудний син". Історичні драми: „Василько Ростиславич"; „Петро Сагайдачний"; „Кочубей і Мазепа". Оперети й комедії Воробкевича тішилися великою популярністю. Кращі з них: „Каспар Румпельмаєр"; „Золотий мопс"; „Пані молода з Боснії"; „Пан мандатор"; „Янош Іштенгазі".

Перше повне видання поетичних творів І. Воробкевича підготовив Іван Франко. Воно появилося 1900 року під назвою „Над Прутом". У передмові до цього видання Ів. Франко назвав Воробкевича жайворонком українського відродження. Посмертне тритомове видання творів Воробкевича підготовив Осип Маковей. Появилося воно в рр. 1909 - 11, в серії „Руська письменність", що її видавала „Просвіта". Нав'язуючи до оцінки Івана Франка, Маковей у своєму виданні так висловився про Воробкевича:

„Справді, він може й не соловій між поетами, може дійсно лиш жайворонок, але й жайворонкова пісня дуже люба — та ще й по такій тяжкій зимі, по такій темноті, в якій жила Буковина до часів Воробкевича та Федьковича. Багато було у Воробкевича і таланту, і свідомости, і енергії, і доброї волі, і любови до свого народу — і він служив йому щиро цілих 40 років". (Твори, том І. стор. 408).

Видання Маковея не можна однак, назвати повним: з усієї поетичної спадщини — понад 1000 віршів — Маковей вибрав тільки 277. Інші, на його думку, до друку не надавалися.

Ізидор Воробкевич був автором двох томів проповідей: „Науки для народу" і „Надгробні проповіді". Довгі роки (1882 - 1901) був редактором українського відділу в релігійному журналі „Канделя", який виходив у Чернівцях в роках 1874 - 1914 в румунській і українській мовах.

За заслуги для Церкви о. Воробкевича піднесено в 1881 році до гідности протоєрея, а в 1896-му році — до гідности архипресвітера - ставрофора.

О. Ізидор Воробкевич упокоївся 19-го вересня 1903-го року на 68-му році життя і був похований в Чернівцях.

Євген Блакитний

ВАСИЛЬ ГРИГОРОВИЧ КРИЧЕВСЬКИЙ

(До десятиліття з дня смерти)

(6)

Це — трагедія, що ми, українці, займаючись у своєму щоденному житті й політиці вирішенням різного роду „великих питань", мало приділяємо уваги справам української культури, не бачимо, не знаємо і не розуміємо її багатства, і нам її мусять відкривати чужинці.

Роки революції і становлення Української Держави — найбільш гарячкові й творчі роки праці Кричевського. В цей час він виготовляє державні герби України — Великий і Малий, грошові знаки для Центральної Ради, дві Гривні. Велику й Малу державні печаті, а також прапор для полку ім. Богдана Хмельницького. Все це за консультацією з Михайлом Грушевським щодо форми та стилю. Трохи згодом, на замовлення видавничої спілки „Час", ілюструє він українську Євангелію, для якої робить образи чотирьох євангелистів, титульні листи, заставки, кінцівки, початкові літери на окрему орнаментальну рамку для кожної сторінки. Це був шедевр української графіки. Пересланий 1923 року за кордон Михайлові Грушевському, цей проєкт десь загинув.

Нарбут, приїхавши на Україну в 1917 р., попадає під сильний вплив Кричевського. Він багато від нього запозичає і, завдячуючи йому, відходить від школи Білібіна, — стає на свій власний шлях, розвиває та виявляє свій могутній талант.

З встановленням московсько-большевицького окупаційного режиму в Україні Василь Кричевський ще до року 1933-го встигає зробити багато десятків обкладинок для Видавничої Спілки, Державного Видавництва України, Інституту Книгознавства, видавництв „Рух", „Книгоспілка", оформлює один з томів „Літературного Ярмарку". Окупаційний режим косо задивляється на творчість Кричевського, і замовлення припиняються.

Лише в 1935 році він ще ілюструє видання „Українська пісня" за редакцією Хвилі — робить до нього понад чотириста рисунків з мотивів народної української творчости. Але й тут, використовуючи мотиви українських орнаментів з народних килимів, тканин, різьби, розмальовань, вікон, одвірків та печей, Василь Кричевський їх по-своєму стилізує, створюючи блискучу серію оригінальних композицій. Решта його графічних робіт була зроблена на еміґрації. Останні його праці — це обкладинка до „Українського православного календаря" на 1952 і 1953 роки. Незадовго до своєї смерти він ще працював над ілюстраціями до „Миргородських повістей" Гоголя.

Василь Кричевський був також надзвичайно тонким майстром екслібрисів. Його екслібриси для Д. Ревуцького, С. Єфремова, Я. Стешенка, С. Маслова, Юрія Яновського часто друкувалися в різних спеціяльних виданнях. Вони належать до скарбниці українського мистецтва.

Виступає Василь Григорович Кричевський як новатор і в оформленні театрального дійства, яке він здійснює 1915 року в балагані Сорочинського ярмарку. Мистецьким оформленням сцени він почав займатися ще з 1907 року, оформивши ряд вистав для театру Садовського. Та ці оформлення ще були в пляні вимог реалістично-побутового етнографічного театру, яким був театр Садовського.

Лише в 1915 році, коли комісії київської Міської Управи запропоновано влаштувати ярмарок на користь ранених на війні, Кричевський виступив з пропозицією побудувати примітивний, яскраво розмальований ярмарковий балаган і ставити в ньому українські інтермедії 17-18 століть. Назагал, — пропозиція робити вистави Сорочинського ярмарку належала членам Українського Клюбу в Києві, які висунули її в противагу пропозиції росіян поставити оперу „Черевички".

Садовський запропонував свої послуги, свій театр і свій плян вистав у звичайному для нього реалістично-побутовому пляні.

Пропозиція Василя Кричевського влаштувати театральне видовище, театральне дійство в стилі старих українських інтермедій була смілива, нова і незвична. Садовський, не знаючи, як це зробити, розгубився. Між ним і Кричевським зайшла гостра суперечка. Тоді Кричевський сам із своїми учнями, Анатолем Петрицьким та Костем Елєвою, береться за реалізацію свого задуму.

На спортовому полі у Києві, де мав відбутись ярмарок, збудовано балаган, який Кричевський із своїми учнями оформлює. До відкриття ярмарку лишався тиждень, — часу на підготовчі шкіци оформлення не було. Василь Григорович малював дуже швидко. Анатоль Петрицький та Елєва також були добрими рисувальниками. Комічні сюжети, написи до них типу „Брут убиває Цезаря" і т. п. композиції вигадувалось на місці і тут же здійснювалось. Балаган іззовні швидко вкривався примітивними, яскравими, комічними фігурами, що приваблювали глядачів. Костюми, декорації і грим акторів мали такий же умовний, примітивний та комічний характер, як і зовнішнє оформлення. Завісу навмисне знизу не докінчили, щоб видно було ноги акторів, коли вони одягаються та гримуються. Садовський, побачивши балаган, захопився сам. Оформлення балагану підказало йому, як ставити інтермедії, робити театральне видовище.

Вистави інтермедій відбувалися безперервно з ранку до вечора протягом трьох днів.

Ще не встигала публіка після кожної інтермедії випорожнити балагану, як він одразу знову наповнювався новими глядачами, що під час вистав весело сміялись. Успіх вистав і розголос про них був такий великий, що навіть імператриця — вдова Марія Федорівна, з усім почетом приїхала подивитися. Слідом за нею вистави відвідала і вся російська знать. Збір з вистав перевищував триста тисяч рублів у той час, як московський театр зібрав заледве п'ятдесят. Винахідливість і новаторство Кричевського, сперті на старій українській традиції, що з повною силою виявилися в театральному оформленню балагану, поставили питання про відродження українського театру, — розрив з реалістично-побутовим театром і створення театру дійства із справжнім театральним видовищем.

Мені не відомо, чи Лесь Курбас бачив вистави балагану, але кілька років пізніше геніяльний реформатор українського театру в творчих шуканнях піде саме цим шляхом, здійснюючи свої ідеї відродження та европеїзації українського театру.

ВІСТІ З ГАРТФОРДУ, КОНН.

В серпні відійшов від нас Осип Бойчук службово перенесений до Бостону. Був головою УКК в Гартфорді, референтом зовн. зв'язків, головою Стейтової Політичної Організації та головою Комітету Поневолених Народів. Належав до багатьох місц. організацій та мав загальні симпатії громадянства. Пан Бойчук зумів нав'язати сталий контакт з представниками американської влади і пресою і на тім відтинку діяльности УКК витратив багато праці.

Зорганізував Комітет Поневолених Народів, якого був головою. Маніфестація КПН в Гартфорді під час проголошеного Президентом Тижня П. Н. доказала, скільки праці доложив п. Бойчук, щоб ім'я України інші народи належно респектували. Всі чужинні промовці на Маніфестації твердо наголошували Україну, як одну з перших жертв московської аґресії, а сен. Дадд половину своєї знаменитої промови присвятив Україні.

П. Бойчук — молода людина, відбув службу в американській армії, закінчив вищі економічні студії та працював тут в Обезпеченевій Компанії. Віримо, що п. Бойчук буде продовжувати патріотичну працю, деб він не був — і нехай буде прикладом для молодих інтелігентів. Бажаємо успіхів в його професійній кар'єрі і громадській діяльності.

В суботу 31-го серпня тут в церкві св. Михаїла відбулося вінчання Оксани Логуш з Юрієм Стеранкою. Обоє закінчили інженерські студії і обоє працюють в Джерзі Сиі.

Акту вінчання довершив батько молодого Всч. о. О. Стеранка в асисті Всч. о. декана Баландюка і Всч. о. Маселка. Співав Гартфордський Український Хор під дир. О. Пришляка. Дружкою була тіточна сестра молодої Христя Гафткович, а дружбою товариш молодого Леонід Старух.

Своїй одинокій доні Оксані п-во Казимира і Єронім Логуші справили гарне весілля. В готелі Статлера зібралося 80 гостей з родини, приятелів і товаришів молодих.

Ролю старости виконував проф. Третяк з Трентону з питомим йому гумором. Промовляли батько молодої, дир. Р. Романишин і вкінці п. М. Демянчук пригадував молодим подругам, щоб вони ніколи не забували, до якого народу належать і скільки йому винні.

Зворушливим моментом була заява брата п. Логуша, що бабуня п-ні Оксани післала з Краю для своєї внучки, як весільний дар - ґвоздики. П-ні Оксана під час студій була в Гартфорді членом Пласту і є членом Відділу 277 УНСоюзу.

Відділ 277 УНС вислав запрошення до всіх Союзовців, які були членами УНС перед 1933 роком, на Ювілейне Свято з нагоди 70-ліття „Свободи" та для вшанування заслужених піонерів Союзовців, яке відбудеться заходом Стейтового Комітету Відділів УНС в Ню Гейвен, 28-го вересня 1963 р., о год. 6.30 вечором в церковній залі, при Джордж вулиці.

Наша еміґрація в теперішній час мало знає, і не цікавиться нашими першими еміґрантами, які в тяжкі часи ґуртувалися при Відділах УНС, які вели всесторонню працю, бо інших товариств тоді не було.

Коли заглянути в протоколи місячних зборів з перших десятків цього століття, то побачимо речі, про які теперішнім членам УНС не сниться. Ці, тоді бідні еміґранти зі своїх дуже мізерних зарібків стало, навіть під час депресії, на таких зборах переводили збірки та щедро жертвували на Рідну Школу, політичних в'язнів, Бойовий фонд, інвалідів і всякі політичні акції в Краю. Вони деколи переводили між собою збірки на висилку делеґатів на всякі краєві конвенції.

Багато з тих жертвенних членів вже померли, а нечисленні з них ще живуть немічні і старі. Тяжко міряти патріотизм і любов до своєї Батьківщини тих піонерів теперішніми категоріями. Тепер живемо в кращих обставинах, але наше сумління і честь вимагають від нас висловити признання і пошану піонерам нашого українського життя на еміґрації.

Управа Окр. Комітету Відділів УНС запрошує українське громадянство на це Свято, на яке запрошені також представники американської влади.

Ф. С.

Проф. Омелян Пріцак відвідав УВАН у ЗДА

Повертаючися з наукового відрядження до Европи, професор д-р Омелян Пріцак, професор тюркології в Університеті в Сіятлі (Вашингтон) відвідав у Ню Йорку Українську Вільну Академію Наук у ЗДА, де 10 і 11 вересня мав наради з Призидією і членами Академії. Проф. Пріцак оповів, що метою його подорожі було збирання матеріялів до основної теми його теперішньої наукової праці „Історія евразійського степу VIII - XIII століть". Робота над цією темою і сама подорож фінансовані Ґуґенгаймовським фондом. Під час подорожі проф. Пріцак ознайомився з рукописним матеріялом сходознавчих бібліотек, переважно Стамбула й Лондону та використовував у бібліотеках Гельсінкі, Варшави й Кракова давніші російські і сучасні радянські. Під час перебування в Гельсінкі, проф. Пріцак брав участь у міжнародній конференції алтаїстів, де мав доповідь про походження чуваської мови. У Варшаві він був гостем Сходознавчого Інституту Польської Академії Наук, де для польських учених повторив згадану доповідь; крім того, у Варшаві і Кракові він зробив доповідь про систему старотюркської рунічної абетки. У Варшаві проф. Пріцак опрацьовував естампажі, зроблені з тюркських написів на могильних пам'ятниках VII — VIII ст. спеціяльною польською експедицією до Монголії, для праці якої професор Пріцак давав свого часу спеціяльні інструкції.

Цікаві відомості проф. Пріцак подав щодо організації видавничої справи зі своєї фахової ділянки. Це перш за всі продовження видання Урал - Алтайського річника, який до цього часу виходив двічі на рік спільно для уральської і алтайської філології; наступний річник буде поділений на дві окремі частини — уральську і алтайську і виходитиме замість двох у 4 випусках. Проф. Пріцак є президентом Міжнароднього Урало - Алтайського Товариства, а 4 віце-президенти репрезентують відповідні сходознавчі інституції Ґетінґена, Гамбурґа, Фінляндії і Франції.

У видавництві Монтон (Голландія), що видало УВАНівський збірник, присвячений Шевченкові, проф. Пріцак редагує серію слов'яно-орієнталістичних публікацій разом з членами редакції Тадеєм Левицьким (Польща), Феліксом Тауз (Чехо-Словаччина) і Карлом Менґесом (Колюмбійський університет). В тому ж видавництві плянується видання великої серії пам'ятників ісламської епохи турецької мови XIII - XVI ст.

У видавництві Гарасовіца (Німеччина) заплянавано Енциклопедію турkології в монографіях.

Проф. Пріцак займає катедру тюркології в університеті в Сіятлі, де керує трирічним спеціяльним семінаром і тепер працює з 5-ма докторантами.

В спеціяльно УВАНівських плянах проф. Пріцак хотів би присвятити один випуск „Аналів" спеціяльно українському сходознавству.

В заключення проф. Пріцак подав деякі нові вірогідні дані про смерть А. Ю. Кримського, що йдуть з підсовєтських джерел.

За цими даними, А. Ю. Кримський був заарештований НКВД у Звенигородці і вивезений до Акмолінська у Північному Казахстані. Він захворів у дорозі і помер в 1941 році в шпиталі в Акмолінську.

Н. Н.

Пам'яті М. Блідого

Союзова Громада в Шикаґо — Середній Південь відчула болючу втрату, коли 23-го червня нагло і несподівано невблаганна смерть забрала з-поміж наших рядів одного з заслужених піонерів бл. п. Михайла Блідого. Бл. п. Михайло Блідий родився 13-го листопада 1890 року в селі Библо перемиського повіту в Західній Україні, а до ЗДА приїхав разом зі своїм старшим братом Петром Блідим ще молодим юнаком і зараз вони включились в церковну і суспільну працю і, як перші піонери 8-го липня 1911 року разом з іншими заснували Братство св. Апостолів Петра і Павла, Відділ 220 УНСоюзу, а відтак кілька місяців пізніше того самого року божого 1911 парохію Різдва Пречистої Діви Марії в Шикаґо — Середній Південь, для розвитку котрих вони старались і працювали більше як півстоліття, включаючись в ряди церковних організацій, як Апостольство Молитви і Товариство Пресвятого Імени.

Бл. п. Михайло Блідий залишив в смутку дружину Марію з дому Юзьків, 3 синів, 4 доньки, 4 зятів, 2 невістки і 27 внуків і внучок, старшого брата Петра Блідого з 3-ма синами і їх родинами, які хоч опечалені горем, продовжують працю бл. п. Михайла Блідого для католицької церкви і свого народу.

Бл. п. Михайло Блідий своїми моральними чеснотами був прикладом для всієї нашої громади, а пам'ять про нього буде довго в наших серцях.

Спи спокійно, Дорогий наш Михайле, а ми віримо, що твоя чиста українська душа з гордістю споглядає з висот на плоди твоєї муравлиної праці, та що ти у престола Всевишнього заступаєшся так, як і під час земної мандрівки, за справу, для якої ти трудився ціле туземне життя.

Хай ця коротка згадка про тебе, буде тобі признанням за твою працю, а американська земля нехай буде тобі пером.

М. Харів

● Президент Фордової Моторової Компанії Арджей Р. Міллер заявив, що СССР незабаром почне вести холодну війну і в ділянці торгівлі, і тому ЗДА мусять бути дуже обережні та втримати добрі сторони своєї вільної економіки, побудованої на вільних підприємствах та вільній конкуренції. Ця країна мусить бути приготована і на деякі зміни в совєтській економіці. Міллер підтримує проєкт зменшити податки.

ПОДЯКА

Глибоку нашу печаль, спричинену упокоєнням нашого Невіджалуваного

МУЖА, БАТЬКА, БРАТА й ТЕСТЯ

бл. п. Володимира ДОРОШЕНКА

поділило й наше Громадянство. Це співчуття виявилось численною участю у молитвах за спокій душі Його, у надісланні багатьох листів і телеграм та в навідуванні Покійного під час його тяжкої недуги.

Не маючи змоги особисто подякувати всім, цією дорогою висловлюємо Приятелям, Знайомим, і Незнайомим Почитателям Покійного нашу найсердечнішу подяку. Зокрема дякуємо Духовенству, на чолі з Владикою Мстиславом, за урочистий похорон Покійного, настоятелеві о. М. Кудановичеві за передсмертні духовні послуги, Блаженному Владиці Іларіонові за потішання, церковному хорові й диригентові св. Покровської парафії за спів, а похоронному підприємству І. Гасина за зразковий похорон. Зворушено згадуємо про вислови співчуття Високопреосвященного Владики Амброзія та про присутність на панахиді Всечесних о. Совітника О. Тершевського, о. Декана М. Харини та о. д-ра І. Нагаєвського.

Спасибі тим, що виголосили надгробні слова, прислали квіти й пожертви, запропонували авта й відгукнулись у завжди прихильній до Покійного пресі. Дякуємо постові Л. Полтаві за передачу по радіо сумної вістки на Україну. Ми вдячні Паням, під проводом п. Михайлини Чайковської, які допомогли у похороні та влаштували поминальну трапезу.

Голові НТШ проф. д-рові Романові Смаль-Стоцькому, проф. В. Міяковському представникові УВАН, нашим Науковим Установам, Інституціям, Товариствам, Підприємствам, що тепло й жертвенно відгукнулись та нашим лікарям, зокрема д-рові В. Клішеві, що полегшували терпіння Покійного, — наше вдячне спасибі.

Горем прибиті:

Дружина СОФІЯ
донька ВОЛОДИМИРА з чоловіком РОМАНОМ
сестри НАТАЛІЯ і МІЛИЦА

м. Філядельфія

Ретроспективна виставка скульптур Сергія Литвиненка

За пару днів, бо в неділю 29 вересня у мистецькому світі Ню Йорку відбудеться небуденна подія, а саме ретроспективна виставка скульптора Сергія Литвиненка. Небуденна вона тим, що припадає у сорокову річницю творчої праці мистця, та ще й тим, що на ній будуть виставлені оригінали праць за останніх 16 років у кількості 104 експонатів, та частина збережених фотографій з праць, що залишилися в Европі; у кількості коло 100 штук.

Як на умови еміґрації, — це дуже поважна ретроспективна виставка, а закрема скульптури, яку, з огляду на її тягар, розміри і різнородність матеріялу не легко зібрати на одну виставку.

Прізвище Сергія Литвиненка доволі відоме в Україні, де він виконав поважну скількість пам'ятників, поміж ними і широковідомий пам'ятник на могилі Івана Франка у Львові. Створив багато композицій та велику кількість портретів (погрудь) з визначних українських громадян. На еміґрації серед української спільноти його ім'я теж не чуже, бо і тут він виконав вже пару пам'ятників та надгробників, багато композицій і портретів і бере живу участь в організації мистецького життя, та довгі роки є головою Літ. Мист. Клюбу в Ню Йорку.

Чужинцям його ім'я теж дещо знане, бо досить часто виставляє свої твори в „Сальон де Тюлері", або в „Сальоні Незалежних мистців" Grand Palais в Парижі та на виставці Асоціяції Американської Ліґи Професіоналістів та в ґалерії Ліґоа Дункан в Ню Йорку.

На теперішній виставці мистець показує свої композиції, проєкти пам'ятників і портрети. Ці праці виконані в бронзі, теракоті, ґіпсі і плястеліні.

А. Б.

Дещо про Сан Дієґо в Каліфорнії

Коли я прибув до Сан Дієґо, то мені воно зараз дуже сподобалося, бо воно гарне, і тому маса туристів сюди прибуває.

Українців було тут мало, але вони дуже активні і зорганізувалися в Українсько-Американське Товариство, і головою цієї малої громади став Іван Ворона, а секретаркою Надя Хам. Ця управа старалася про те, щоб нашу громаду прийняли до Палати Пацифічних Зв'язків, але ці заходи тривали два роки, бо різні групи національних наших ворогів ставили нам великі перешкоди. Аж коли вибрали нову управу з головою Александром Скопом, тоді пан Скоп і Надя Хам взялися рішуче за цю справу і вдалося прихильно її полагодити в нашу користь.

Тепер наша Громада є членом цієї Палати, Гавз Песіфік Рілейшен, куди належать 17 національних груп, які щороку влаштовують на площі Бальбоя велику імпрезу, складену з окремих національних точок. Українці цього року вшановували як свого героя року — Лесю Українку. Це було сьомого липня. Українська програма дуже гарно випала. На сцені пані Надя Хам виступала в ролі Лесі Українки. Королевою була Варвара Лосик.

Українська група маршувала перед численною публікою. Доповідь по англійськи уложила пані Надя Хам, яку виголосив адмірал Дюк — президент всіх організацій. Доповідь була про Україну та її поневолення російськими комуністами. 8 років тому тут ніхто не чув ні слова про українців і Україну. П. Вумбар

З ДІЯЛЬНОСТИ УВАН В ЗДА

Ольга Войценко і Моше Альтбауер про Міжнародний Конґрес Федерації Модерних Мов і Літератури.

На засіданні УВАН у ЗДА 30-го серпня 1963 року виступили з інформаціями про 9-ий Міжнародний Конґрес Федерації Модерних Мов і Літератури, що відбувся в серпні 1963 р. в Ню Йорку, два учасники Конґресу: Ольга Войценко, відома канадійська громадська діячка і авторка ряду книжок, та Моше Альтбауер, професор славістики в Єрусалимському університеті і автор ряду розвідок, зокрема статті, надрукованої 1960 року в „Аналах УВАН у США".

Пані Войценко і проф. Альтбауер подали коротку інформації про перебіг Конґресу, в якому взяло участь понад 500 учасників з 34 країн.

Н. Н.

Вісті з НТШ

● Дирекція Математично-Природописно-Лікарської Секції НТШ влаштовує Наукову Конференцію, з нагоди відкриття осінньо-зимового сезону конференцій і доповідей — в суботу, 28 вересня 1963 р. в год. 6-ій вечором, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку. У програмі конференції: проф. д-р Володимир Калина: відкриття; проф. д-р Богдан Гнатюк, Дрексел Інституту Технології, виголосить доповідь на тему „Ядрово-електричні, реактивні системи та їх застосування у міжпляне-тарних летах". Доповідь буде ілюстрована.

● Фармери зі стейтів середнього заходу досі були проти того, щоб продавати пшеницю СССР, але тепер, після того, як Канада продала Москві зерна на $500 мільйонів, ці фармери змінили свою думку і домагаються, щоб ЗДА дозволили на експорт збіжжя до країн, що є совєтськими сателітами, або до самого СССР.

Замість квітів на могилу бл. п. ВАСИЛЯ ПУЙДИ одного з найщедріших жертводавців на народні потреби складає дол. 10 на пам'ятник Т. Шевченкові в Вашинґтоні д-р СЕМЕН ДЕМИДЧУК, колишній співпрацівник Покійного при укладанні плянів в користь громадянства в Рідному Краю.

Альбом „Рисунки" акад. маляра проф. Петра Мегика

В 1962 р. вийшло друком рідкісне на українському видавничому ринку видання. Мова про книжку - альбом рисунків акад. маляря Петра Мегика. Альбом вийшов під сухим титулом „Рисунки" заходом Філядельфійського Відділу Об'єднання Мистців Українців в Америці.

В альбомі Петро Мегик являється перед глядачем як мистець, що дійшовши до академічного ступеня, не станув на місці, а далі працює над собою і росте у творчім знанню.

Мистецька творчість — це не серія щасливих припадків, — це повільний поступ, що майже виключно залежить від самодисципліни і важкої праці над собою, що і на просторонї довгих років доводить до кращого знання анатомії, досконалішого опанування техніки, до майстерства композиції.

Адже і такі велитні малярства як Мікельанджело, Да Вінчі чи Сезан не переставали працювати над рисунком,

І в збірці рисунків Петра Мегика можна спостерігати це саме явище. На пр. від рисунку кози, дещо наївного з 1935 р. до портрету модельки з 1957 р. аж до чаруючої своєю простотою голівки дівчини з 1960 р., — влучно підкреслює Святослав Гординський у передмові до альбому. Мистець Мегик має свою власну систему рисунку, свою візію, яка виводиться з мистецьких традицій української іконографії. Нашим студентам образотворчого мистецтва вартувало б їх простудіювати.

Варто згадати, що видання самих рисунків у нашому малярському світі явище вимкове. Мабуть, поза виданням альбому рисунків Сергія Васильківського і Миколи Самокішина, що вийшов ще перед першою світовою війною, це чи не друге того роду видання в нашій мистецькій літературі взагалі.

І це зовсім не випадок. Так зложилося, що П. Мегик займається рисунком так би мовити, професійно. Після закінчення варшавської Академії Мистецтв, він був покликаний на асистента при медичнім факультеті Варшавського університету, де опрацьовував прецизійні рисунки з анатомії для наукових цілей. Був професором рисунку в мистецькій школі ювелірства і граверства.

В українськім громадськім життю від студентських часів Петро Мегик був завжди діяльним у ділянці мистецької культури. До війни був на протязі років головою Українського Мистецького Об'єднання „Спокій" у Варшаві.

На чужині був одним з тих, що багато праці доложили до видання імпонуючого Альбому Українського Малярства, що вийшов у Мюнхені в році 1947. Є діяльним членом Об'єднання Мистців Українців в Америці, зокрема його Філядельфійського Відділу, основником і невтомним керівником Української Мистецької Студії у Філядельфії, яка діє на протязі більше як 10 років і вспіла виховати ряд молодих мистців.

Альбом „Рисунки" обіймає 64 сторінки ін кварто на доброму папері, офсетовою технікою, оправлений в полотняну палітурку з золотими витисками. Його книгарська ціна виносить 5 долярів.

Збірка „Рисунки" Петра Мегика повинна знайтися в домах культурних українців тому, бо рисунки цього мистця зможуть збагатити естетичний і етичний світогляд людини, і тому, бо вони повні чару делікатної лінії і теплої любови до людини.

Роксоляна Лучаковська-Армстронґ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 28-го ВЕРЕСНЯ 1963 р.:

НЮ ЙОРК, Н. Й. Українське Допомогове Т-во Дністер, 361 Відд. — 119 Ave A в Ню Йорку. Екзекутива повідомляє членів, що місячні загальні збори відбудуться о год. 7:30 веч. у власній домівці. На зборах крім організаційних та інших справ, буде відчитаний піврічний фінансовий звіт. — д-р В. Вишиваний, пред., М. Єлиїв, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Спеціяльні збори Т-ва Запорозька Січ, 325 Відд. о год. 8-ій веч. Відбудуться наради щодо 55-літнього Ювилею. Проситься взяти чисельно участь. — Андрій Цюпа, секр.

Короткі вістки

● **Губернатор республіканець** із Мишиґену Джордж Ромні заявив на пресовій конференції, що сенатор Беррі Ґолдвотер не заперечив своїх зв'язків із правими політиками, і тому ця справа є дуже важна для партії. Ромні давніше заявляв, що він є проти крайнє лівих і проти крайнє правих.

● **Джессі В. Крейл** із Лос Анджелесу опатентував крісло на коліщатках, яке зможе вести пацієнта сходами вгору і вниз. Але пацієнт мусить мати настільки сили, щоб сам міг знизити пару менших коліс, коли схоче їхати сходами вгору. Число патенту 3,104,112.

ТАРЗАН, ч. 5113. Сторожа Нґота...

Тарзан і його компаньйони не могли ввійти на територію Нґота, бо їх затримали тубільчі вартові.

— Тримайте при собі свої списи! — кричав мавполюд. Ми несем подарунки вашому ватажкові від шейха Бен Абена.

Тубільчий провідник дещо вагався, але пізніше погодився. — Дуже добре, але й божки вам не поможуть, коли ви брешете!